

KONGL. MAJ:TS
BEFALLNINGSHAFVANDES

UTI

Blekinge Län

TILL

KONGL. MAJ:T

i underdånighet afgifne

FEMÅRS-BERÄTTELSE

för Åren 1838, 1839, 1840, 1841 och 1842.

STOCKHOLM, 1844.

TRYCKT HOS P. A. NORSTEDT & SÖNER,

Kongl. Boktryckare.

INLEDNING TILL

Kongl. Maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1817/1821-1851/55.

Kungl. Maj:ts överståthållares i Stockholms stad och Kungl. Maj:ts befallningshavandes i Sveriges län till Kungl. Maj:t femårsberättelser. Vissa femårsperioder finns även tabellbilagor.

Berättelserna innehåller följande avdelningar:

- Länets allmänna beskaffenhet
- Innevånare
- Näringar
- Politisk författning
- Städer

Efterföljare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. H, Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelser, jämte Sammandrag för åren ... på Nådigaste befallning utarbetad och utgivet av Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1863-1912. Täckningsår: 1856/60-1901/05 = N.F., [1]-10.

Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes uti Blekinge Län till Kongl. Maj:t i underdånighet afgifne Femårs-Berättelse för Åren 1838, 1839, 1840, 1841 och 1842.

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2010.

Vid digitaliseringen har en innehållsförteckning skapats och lags till.

KONGL. MAJ:TS
BEFALLNINGSHAFVANDES

UTI

Blekinge Län

TILL

KONGL. MAJ:T

i underdånighet afgifne

FEMÅRS-BERÄTTELSE

för Åren 1838, 1839, 1840, 1841 och 1842.

STOCKHOLM, 1844.

TRYCKT HOS P. A. NORSTEDT & SÖNER,

Kongl. Boktryckare.

INNEHÅLL

Underdånig berättelse

	Sid.
1:o. Länets allmänna beskaffenhet.....	3.
2:o. Länets invånare.....	3.
Folkmängden.....	3.
Välståndet.....	4.
3:o. Näringarne.....	4.
Jordbruket.....	4.
Boskapsskötsel.....	5.
Skogarne.....	5.
Bergverk.....	6.
Binäringar.....	6.
4:o. Politisk Författning.....	6.
Kammarverk.....	6.
Skiftesverket.....	7.
Stats-Bidrag.....	7.
Politie.....	7.
Fattigförsörjningen.....	8.
5:o. Städerne.....	8.
Carlskrona.....	8.
Näringar.....	8.
Undervisnings-anstalterne.....	10.
Sjukvården.....	10.
Fattigvården.....	11.
Carlshamn.....	11.
Handtverkerier och Näringar.....	12.
Stadens Fattig-försörjning.....	12.
Sjukvården i Staden.....	12.
Sölvesborg.....	13.
Folkmängden.....	13.
Handeln.....	13.
Handtverkerierna.....	13.
Jordbruket.....	13.
Undervisningsverket.....	13.
Sjukvården.....	13.
Fattigvården.....	14.

1:o. *Länets allmänna beskaffenhet.*

Sedan sist afgifne underdåniga Femårs-berättelse hafva inom Länet icke inträffat några väsentliga förändringar.

2:o. *Länets invånare.*

Folkmängden, som enligt 1837 års Mantalslängd utgjorde, å Landet 70,366 och i Städerne 16,107, eller tillsammans 86,473 personer, utgör efter 1842 års Mantalslängd:

På Landet:	Mankön.	Qvinnkön.
Mantalsskrifne	18,320.	19,972.
Ej Mantalsskrifne	18,697.	19,158.
	<u>= 37,017.</u>	<u>39,130.</u>
Uti Städerne:		
Mantalsskrifne	3,482.	5,659.
Ej Mantalsskrifne	3,857.	3,721.
	<u>= 7,339.</u>	<u>9,380.</u>
Summa Mantalsskrifne:		
Mankön	21,802.	
Qvinnkön	25,631.	
	<u>47,433.</u>	
Dito ej Mantalsskrifne:		
Mankön	22,554.	
Qvinnkön	22,879.	
	<u>45,433.</u>	
	<u>92,866</u>	personer.

Vid folkets seder och bildning har icke något märkbart förhållande inträdt under tiden sedan min sednaste Berättelse afgafs. — Brist på undervisningsanstalter och öfverflöd på bränvin fortfara, ehuru icke bör förbigås Presterskapets och andre personers bemödanden, att utvidga på flera ställen bildade nykterhetsföreningar, genom hvilka, jemte blifvande flere undervisningsanstalter, hvars iordningställande till en del beror på erhållande af allmänt understöd af dertill vid sednaste Riksmöte afsatta medel, ger hopp om bättre tider.

I afseende på *Välståndet*, sträcker det sig bland allmogen till ganska få. De fleste deremot äro fattiga och skuldsatte. — Hufvudskälen dertill kunna med säkerhet uppgifvas vara dels Privat-Bankerne, dels de kontrakter, som, synnerligen i vestra delen af Länet eller Bräkne och Listers Härad, mellan Hemmansegarne och Städernas Handlande avslutas om leverering af större bränvinpartier, med utsatta viten för fullgörandet. Den utomordentliga liberalitet i utlåningsväg, som utmärkte första perioden af Privat-Bankernes operationer, möttes med en allmän begärlighet, i synnerhet af en mängd jordbrukare. — Denna lätthet att åtkomma penningar på blotta namnteckningar skulle visserligen i tidens längd alltid bära sin frukt; men öfvergången från nämnde liberala system till ett motsatt skedde så plötsligt, brytningen blef på en gång så allmän, att oreda och förderf icke kunde uteblifva.

Genom ofvananmärkte kontrakter åter tillförbinder sig hemmansegaren, att till Köpmannen terminvis leverera visst quantum bränvin, vid påföljd, att, om sådant försummas, skall i skadeersättning erläggas 8, 12 till och med 16 sk. Banko för hvarje felande kanna bränvin utom ränta å det obetydliga förskott, Leverantören vid kontraktets ingående erhåller. — Då dessa skadeersättningar, hvilka hufvudsakligast ingå till de Handlande i Staden Sölvesborg, der denna handelsgren har sin uppkomst, till större delen exekutift uttagas, förökas äfven derigenom Bondens kostnader i och för godtgörande af de skulder han iråkat. Att desse kostnader dessutom i sednare tider eller från och med 1840 tilltagit, bevises af den mängd lagsökningar, som derefter endast å härvarande Landskanslii blifvit anställda. 1839 års Diarium öfver utsökningsmål hade vid årets slut 3,168 nummer, hvaremot lagsökningarne sistlidet år uppgingo till icke mindre än 7,208.

3:o. *Näringarne.*

Jordbruket har sedan min sist afgifne berättelse icke hunnit någon högre ståndpunkt. Allmogen vidblifver sin gamla tro och följer sällan en och annan

ståndspersons föredöme, att indela jorden i växelbruk samt till trädesjord; — dock har jordbruket under de fem år denna berättelse omfattar icke fallit. Tvärtom synes en och annan nyodling, ehuru icke så som tillfället lemnar. Det fortgående skiftesverket visar mera allmänt sina fördelar, och synnerligast inom Bräkne och Listers häraders område, der väl afdelade jordrymder förekomma infredade med nu mera än tillförene begagnade, väl uppförde stengärdesgårdar. Omnämnas bör äfven, att inom Länet blifvit inrättade å Holje egendom i Listers härad och å Carlsnäs gård i Medelstads härad Benkrossningsmaskiner i och för kreatursbens beredning till gödningsämne, ehuru desamma icke blifvit anlagde i större skala än endast för egarnes eget behof. I öfrigt återopas sist afgifne berättelsen, eller att höst-råg, potates och korn äro de hufvudsakligaste säden, som begagnas. Hvete odlas mest inom Hoby, Åryd och Asarums socknar. Vår-råg, hafra och ärter sås nästan endast för jordbrukarens eget behof, äfvensom vicker, lin och hampa. Sädesproduktionen borde kunna vara tillräcklig för Länets behof; men är det icke under närvarande förhållanden. Ängsodlingen vårdas mindre; och är åkerbruksredskapen till det mesta oförändrad.

Boskapskötsel. Denna har under de sednare fem åren icke framskridit. Ladugårdsafkastningen är mindre än hvad den kunde och borde vara, till en stor del härledande sig från bristande omtänka att förbättra boskaps-racerne, hvilka snarare försämrans genom ett förtidigt användande till fortplantning och till dragare. Stalloxar äro sällsynte; vanligast föres den unga kalfven till staden eller ock köpes den på stället af från städerna ankommande Slagtare, så att de kreatur, som till slagt försäljas, föras mest till Länets marknader från angränsande Calmar och Kronobergs Län, derifrån Länets hufvudsakligaste behof af ost och smör också erhålles. Med undantag af Johanneshus och Tromtö Frälse-Säterier, der schäferier finnas med omkring 500 st. får af Merinos-race, har fårafveln icke förbättrats. Deremot företer sig, hvad hästafveln beträffar, ett helt annat förhållande; man finner en betydlig skillnad emellan allmogens hästar nu och för ett tiotal af år tillbaka, och orsaken igenfinnes deruti, att under alla åren från Flyinge Hingst-depôt Landt-beskällare inom Länet å särskilde orter varit stationerade.

Skogarne medtagas öfver höfvan. Ej nog att de nu som förr användas i och för bränvins-bränningen. De förstöras derjemte af det allt mer och mer tilltagande svedjandet, hvilket är en följd af hemmansklyfning, emedan åboen på de alltför små lägenheterne måste för sin utkomst begagna sig af alla möjliga medel dertill; men dessutom har i sednare tider ångbåtsfarten icke obetyd-

ligt bidragit till stegring i vedpriser, så att desamma nu för gran och tallved äro lika nog med dem å bok och björk.

Bergverk i egentlig mening finnas icke. — Angående manufakturier, bruk och inrättningar, är sedan min sista berättelse icke annat att anföra, än att Bomullsspinneriet å Strömma år 1840 nedbrann, men samma år och det påföljande genom Interessenterne åter uppfördes och är för närvarande i full gång; — att Sockerbruket i Ronneby blifvit nedlagdt och försåldt till tvänne enskilde personer, hvilka å lägenheterna i stället inrättat en i större skala drifven kopparslagare-verkstad, hvarest beställningar emottagas och fullgöras från åtskilliga andra Län, synnerligast från Skåne, af en förbättrad sort Bränvins-brännings-redskaper.

Binäringar. Jagt förekommer icke såsom näringsgren; men fisket i skärgårdarne af smärre sill, torsk, ål m. m. drifves deremot mera betydligt och utgör nära nog hufvudnäring för Öbonden. Hvarförutan detta utskärsfiske äfven idkats af så kallade Saltsjöfiskare, hvilka, boende på fisklägen i skärgården, äro med vederbörliga antagningsbref försedde och i sådan egenskap skattskrifne. Ehuru denna binäring för närvarande icke är obetydlig, skulle den dock än mera kunna utsträckas, om kapitaler användes till ökande af fångsten och till anläggning af salterier. Fisket uti insjöar gifver väl på sina ställen ett litet bidrag i den enskilda hushållningen, men kan dock icke såsom näringsgren benämnas; hvaremot flera fördelaktiga laxfisken finnas uti de vid hafvet utfallande strömmar; och må det icke lemnas oanmärkt, hurusom Mörrums Krono-Laxfiske, hvilket under sednaste 6 åren i arrende gifvit årligen 2,002 R:dr B:ko, vid sista arrende-auktionen utarrenderades för 2,950 R:dr samma mynt årligen. Salpeter-tillverkningen har starkt aftagit, sedan priset derå blifvit ned-satt. Linne- och ylle-väfnader tillverkas ej motsvarande behofven, hvilka fyllas genom upphandling deraf hos kringresande gårdfarihandlande.

I afseende på Handaslöjder har någon förändring under dessa fem åren icke skett.

Handeln med Landtmannavaror är visserligen befrämjad genom de i Länet bestämde Landtmarknaderne, hvarförutan landtmännen till städerne afsätta potates, bränvin, ved med flere virkessorter.

4:o. *Politisk Författning.*

Kammarverk. Å den till denna Berättelse hörande Tabell finnes upptagen naturen af de inom Länet befintliga hemman och af åtskillige andre lä-

genheter. Hemmans-klyfningarne hafva mycket tilltagit de sednare åren och medföra betänkliga följder, då de icke på ett verksamt sätt inskränkas till besuteningen jemte säkerhet att fullgöra de små hemmansdelarne åliggande onera.

Skiftesverket fortgår till allmän nytta och belåtenhet. Synnerligast inom Bräkne och Listers härader omfattas tillfället att få sin jord delad. Under sistförflutna fem åren hafva 76 $\frac{1}{4}$ mantal undergått Laga skifte samt sådant blifvit begärdt, men ännu ej fullbordadt för 65 $\frac{1}{4}$ mantal; och befinnes inom detta Län endast 328 $\frac{1}{4}$:dels mantal, för hvilka någon delning ännu icke blifvit ifrågasatt.

Stats-Bidrag å landet af hemman och lägenheter uppgår enligt Tabellen till 278,852 R:dr 42 sk. 1 rst och öfverstiger alltså det belopp, som min sednaste berättelse upptager med 16,716 R:dr 10 sk. 11 rst. Såsom skäl till detta öfverskott åberopas förhöjda Bränvins- samt Rotevacance-afgiften. Arrendatorers och Brukares antal uppgår till 483. Till Posthemman äro anslagna 10 $\frac{1}{4}$:dels mantal och 6 $\frac{3}{4}$:dels mantal utgöra Gästgifveri.

Politie. Utom ännu gällande Byordning äro, angående allmän ordning och sedlighet, tid efter annan af Konungens Befallningshafvande kungörelser utfärdade. — Sistlidet år hafva tillkommit 3:ne Krono-Länsmän med lön och särskilda distrikter, så att dessas antal nu utgör nio, hvilka, jemte underlydande Krono-Fjerdingsmän, sortera i första rummet under Länets båda Kronofogdar. På landet finnas endast inom Jemshögs och Hoby socknar Lankaster-skolor. — I Länets öfrige församlingar äro visserligen Skolmästare, men som undervisa på flera ställen, i anseende till byarnes spridda lägen; dock har en och annan socken jemväl stadig Sockneskola. Öfver hälsovården vakar presterskapet genom kyrkoråden, samt Konungens Befallningshafvande genom Länets båda Provincial-Läkare. Oaktadt utgifne författningar och tid efter annan af Presterskapet gjorde uppmaningar, saknas ännu det nödiga antalet Barnmorskor. Af de olyckor, som genom misslyckade barnförlossningar då och då inträffa, borde Allmogen hafva insett det skadliga i anlitaandet af så kallade hjelperskor; men, då det på fördom och inrotad vana grundade förtroendet till dessa endast småningom och i följd af stigande upplysning kan häfvas, måste tiden härföre afbidas, så vida icke, hvad önskligt vore, frågan om examinerade Barnmorskors antagande icke längre finge bero på församlingens eget godfinnande, utan utsträcktes till en för dem ovilkorlig förbindelse.

Fattigförsörjningen. De dermed förenade bekymmer, göromål och utgifter hafva de sednare åren blifvit ansenligt ökade; inom socknarne äro väl anstalter vidtagne till nödlidandes uppehälle och på de flesta ställen Reglementen för sådant ändamål ingångna; men det onda ligger djupare än att på denna väg ensamt kunna afhjelpas. Någon förändring bör dock väntas genom bildandet af Sockne-nämnden.

Ehuru denna berättelse icke skildrar ställningen i någon fördelaktig dager, finnes dock äfven bland allmogen en del qvarstående i den förmögna klassen. Några af dessa, men synnerligast tjenstepersonalen, begagna tillfället att uti de i städerna inrättade Spar-Bankerne insätta större och mindre kapitaler. Dylika inrättningar, som icke obetydligt begagnas, finnas inom Jemshögs socken och Ronneby köping.

5:o. *Städerna*

äro inom detta Län 3:ne, nemligen: Carlskrona, Carlshamn och Sölvesborg, af hvilka

Carlskrona, som anlades år 1680, har en folkmängd af 10,746 personer, deraf 5,668 mantalsskrifne och ej i mantal skrifne 5,078. Folknummern har således minskats.

Näringar. Någon fördelaktig förändring uti idkarnes förmögenhets-tillstånd synes icke hafva inträffat. Den utväg till förtjenst, som Flottans handtverkare och Garnizons-manskapet dela med stadens Borgare af Handtverks-klasserne, har till följd, att desse sednare icke kunna uppnå det oberoende, deras medbröder i andra städer kunna sig tillegna. Sjöfarten och handeln visa sig från en lika missgynnande sida. Blott några få handlande äro skeppsredare. För utskeppning finnes egenteligen inga varulager. Trädvaror äro den enda export-artikel, som för staden kunde vara af någon fördel, derest de angränsande städerna Carlshamn och Calmar samt Ronneby och Christianopels köpingar icke droge fördelen af deras lyckligare läge. För den dagliga rörelsen måste behofven fyllas från andre orter, emedan tillförseln från den omgifvande landsbygden ingalunda är tillräcklig.

Handtverkerierne framstå mer såsom uppehållsmedel för dagen, än såsom källa till välmåga. Deras idkare dela med de handlande en lika skadlig verkan af

af de utom staden sträckte Krono-leveranser, och detta men ökas genom det intrång, Kronaus handtverkare samt gemenskap göra uti nästan uti alla yrken.

En Tobaksfabrik och en Boklåda hafva blifvit inrättade, så att det för närvarande här finnes fem Tobaksfabriker och tvänne Boklådor; hvaremot en Instrumentmakare-verkstad blifvit nedlagd, sedan egaren med döden afgått.

I öfrigt finnas här i staden:

2:ne *Apothek.*

Ett *Coopværdie-Skeppsvarf*, hvarå Nybyggnader jemt fortgå; och har detta privata etablissement nyligen blifvit utvidgadt i så måtto, att derstädes inrättats ett Skeppsbyggeri-Institut under hufvudsaklig ledning af Skepps-varfvets kände skicklige Byggmästare. För detta institut är nedsatt en af Kongl. Maj:t i nåder tillförordnad Direktion, som verkar på grund af nådigt Reglemente; de vid institutet anställde särskilde lärare och elever aflönas med dertill vid sedanaste Riksmöte i Stat anslagna medel.

En *Sparbank*, inrättad år 1827 med egen kapitalfond, som vid 1842 års slut utgjorde 5,027 R:dr 43 sk. 8 rst, då insättningssumman uppgick till 136,990 R:dr 2 sk.

Uti staden, med underlydande köpingarne Ronneby och Christianopel, finnas skattskrifne Borgare:

Handlande	92.
Handtverkare	231.
	<hr style="width: 10%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/> 323.

Staden eger gemensamt med köpingarne 34 st. fartyg om 1,306^{1/16} dels läster. Under sistlidet år hafva blifvit utklarerade 67 fartyg till ut- och 509 till inrikes orter. Inklarerade under samma tid från utrikes orter 69 och från inrikes 564 fartyg. *Importen* har hufvudsakligen bestått af rom, cognac och vin, kaffe, risgryn och socker med flere specerier, tobaksblader, hvitt och rödt bomullsgarn, ylle- och bomullsväfnader, stenkol och stenkols-stubb, hampa, sill, salt och torrskiff. *Exporten* af åtskillige virkes-sorter, af eke- och bokestäf samt bokebundi-tunnor, tjära och diverse sorter papper.

Sedan Borgerskapet, i följd af nådigt beslut den 4 November 1835, till stadens husegare upplåtit dess förut egande $\frac{1}{2}$ mantal Gullbärna torp emot befrielse från vissa onera, hvilkas bestridande stadens Drätsel-Kommission öfvertagit, består stadens jord af $4\frac{1}{4}$:dels mantal, innefattande en area af 1,062 $\frac{1}{2}$:dels tunnland. En del af jorden användes till bete för stadens kreatur och den andra är indelad i farmer, hvilka åren 1835 och 1837 blifvit på ytterligare 25 år utarrenderade.

Undervisnings-anstalterne äro nu desamma, som min förra berättelse upptager, eller en Lärdoms-Skola, hvarest nu mera tillkommit en Apologist-klass, samt de vid Kongl. Maj:ts Flotta inrättade Artilleri-, Styrmans-, Construction-, Skeppsgosse- och Barnhus-Skolorne, jemte Fattigvårdens Skola; hvarförutan också må nämnas här ofvan beskrifna, vid Coopværdie-Skeppsvarvet inrättade Institutet, hvarest platser finnas för 25 elever, ehuru icke flere än 12 ännu blifvit antagne; och undervisa de båda Lärarne den ene i Skeppsbyggeriet och den andre i Elementar-vetenskaperne.

Med *Sjukvården* har, sedan min sista berättelse afgafs, icke skett någon förändring utom hvad beträffar Läns-Lazarettet, hvilket till och med år 1840 varit inrymdt i Kongl. Seraphimer-Ordens-Gilletts lokal. — Denna i sjunde kvarteret Taube under N:ris 19 och 25 samt delar af N:ris 20 och 24 belägna fastighet har genom afhandling blifvit den 19 Mars 1841 af Lazarett-Direktionen inköpt för en nu redan liqviderad köpesumma 2,666 R:dr 32 sk. B:ko, hvarjemte i och för sjukanstaltens utvidgning under den 26 Juli nämnde år jemväl blifvit inköpte tomterne i samma kvarter under N:ris 17 och 18 samt del af N:o 20 för en köpeskillning stor 744 R:dr 21 sk. 4 rst. samma mynt, hvilken äfven blifvit liqviderad. Då i betraktande tages, att Lazarettets egne tillgångar år 1836 endast uppgingo till 1,450 R:dr, att samma år en betydlig reorganisation skedde medelst iordningställandet af flera sjukrum samt en komplett sjuk-attirail, att nämnde år endast funnos 36 sjuksängar, men att deras antal nu uppgår till icke mindre än 60, alla i fullgodt skick, och då nu jemväl kan meddelas, att sjukhuset för närvarande består af 9 stora och väl underhållna sjukrum, 3:ne celler för sinnessvaga, egen Bad-inrättning och öfrige erforderlige bekvämligheter, samt slutligen, att vid 1842 års slut kassabehållningen dessutom utgjorde uti Lazarettets- 8,069 R:dr 32 sk. 6 rst och uti kurhus-medel 1,172 R:dr 47 sk. 8 rst Ranko; så visar sig förhållandet med denna inrättning särdeles tillfredsställande; och må bland skälen dertill anföras, Lä-

nets innevånares beredvillighet att, medelst erläggande af kurhus-afgiften till högsta beloppet årligen, hafva bidragit till denna inrättnings förkofran.

Fattigvården ombesörjes dels genom stadens innevånares årliga bidrag, uppgående till 7,454 R:dr 19 sk. 3 r:st., dels med från Statsverket såsom ordinarie bidrag erhållande 3,000 R:dr, dels ock såsom extra anslag sistlidet år beviljade enahanda summa eller 3,000 R:dr, allt Banko. För närvarande försörjas å *Fattighuset* 216 personer, men derjemte åtnjuta en stor del i staden boende i torflig belägenhet försatte personer understöd dels i kontant, dels genom rättigheten att från Fattigvårdens matinrättning hämta soppa och bröd. Skälen till den utomordentligt dryga beskattning till Fattigvården, som denna stads innevånare få vidkännas, igenfinnas uti följande uppgifter, som utvisa: att den från Kronans manskap utgående fattigpersonalen uppgår till 141 inom och 305 utom Fattighuset, eller tillsammans 446, till hvilkas underhåll Statsverket bidrager med 6,000 R:dr B:ko, samt att den fattigpersonal, som egentligen tillhör staden, uppgår endast till 75 inom och 163 utom Fattighuset eller tillsammans 238, men stadens innevånares bidrag till 7,454 R:dr 19 sk. 3 r:st Banko.

Stadens inkomster af Tolag-, Bro-, Hamn-, Våg- och Mätare-penningar m. m. ingå nu som vanligt till Drätsel-Kommissionen, som för ombesörjandet af dess alla ekonomiska angelägenheter äfven uppbär arrende-medlen för stadens jord.

Utom en af de i staden boende handlande borgare förut inrättad *Enke- och Pupill-Kassa* till förmån för deras enkor och barn, hafva äfven stadens handverkare sins emellan inrättat en dylik kassa.

Stads-skjutsen bestrides nu som förut af Drätsel-Kommissionen.

Carlshamn. Enligt 1842 års mantalslängd uppgick folkmängden till 4,473 af begge könen, deraf de betalande utgjorde 2,616 och icke betalande 1,857 personer. Folknummern har således under sist förflutna fem åren minskats, troligen i följd af *Handelns* och *Sjöfartens* aftagaude. Sedan sista berättelsen afgafs, har till *Handelns* och *Sjöfartens* upphjelpande blifvit inrättad en *Navigations-Skola*, der duglige Skeppare danas; men minskad tillgång på skeppsprodukter, hvori stadens export-handel för det mesta består, och svårigheten att med någon fördel få dessa afyttrade å utländska platser samt den så kallade *Uppstadshandelns* förminskning genom öppnandet af Götha Kanal fort-

fara dock att hafva ett menligt inflytande på dessa rörelse-grenar, hvilka sålunda icke visa sig i det fördelaktiga skick, som af stadens goda hamn och andre lokala fördelar kunnat väntas.

Stats-verkets inkomst af Tullafgifter m. m. har under 1842 uppgått till 74,889 R:dr 2 sk., samt för alla sednast framflutna fem åren till sammanräknade 430,585 R:dr 15 sk., allt Banko, konfiskations-medel och böter derutinnan icke inberäknade. För närvarande eger staden 24 egna fartyg, som sammanlagdt äro mätte till 990,000-dels svåra läster.

Hundtverkerier och *Näringar* befinna sig icke på någon bättre ståndpunkt nu än tillföre. De motsvara stadens behof, men hafva obetydligt öfverskott till afsalu å andra orter; åtskilliga fabriker, hvaribland nämnas två Hattfabriker, ett Pappersbruk, ett Såpsjuderi, ett Lädergarfveri och en Tapet-fabrik, hafva förhådet år icke haft någon tillverkning: den i staden tillförene varande kortfabrik har blifvit helt och hållet nedlagd. Deremot fortgår arbetet å stadens Coopværdie-Skeppsvarf, som under sednast förflutna fem åren bedrivits med omkring 25 ständiga arbetare och understundom med 20 till 30 extra arbetare. Dessa hafva hufvudsakligast varit sysselsatta med reparationer å dels Svenska och dels Utländska fartyg, hvarförutan under ifrågavarande tid blifvit nybyggda 4 stycken större och mindre fartyg till sammanräknad drägtighet af 296 svåra läster, af hvilka de trenne blifvit byggda för i staden boende redare.

Utom den i staden varande Lärdoms-Skola, der allmänna undervisningen i tre afdelningar ombesörjes af en Rector-Scholæ och tvåunne kolleger, har Direktionen för Fattigvården sin Växel-undervisnings-Skola; den för fattiga Flickor år 1835 bildade enskilda Skolan fortgår äfven.

Stadens Fattig-försörjning, som med af Kongl. Majt för densamma i Nåder faststaldt Reglemente existerat allt från år 1815, sträcker sin omvårdnad till hvarje torftig, sjuklig, i nödstald belägenhet varande medlem af samhället. De mest vanlottade erhålla dagligen soppa och bröd till ett antal af 50 personer.

Utom *Sjukvården i Staden*, som besörjes af tvåunne utaf staden lönte Läkare och en Badmästare, hvilka på Fattig-inrättningens bekostnad äfven sträcka deras omvårdnad till alla fattige medellöse sjuke, har äfven ena Stads-

Läkaren år 1829 inrättat ett privat Sjukhus med 8 sängar, der under de sednaste fem åren sammanlagdt emottagits 112 patienter.

Sölvesborg:

Folkmängden, som vid 1838 års slut utgjorde 1,072 personer, har under sedermera förflutna fem år ökats med 245, så att, enligt 1842 års mantalslängd, den uppgick till 732 mantalsskrifne och 585 ej mantalsskrifne.

Handeln. Stadens fördelaktiga läge intill Skånska gränsen ger tillfälle till liflig omsättning af Landtmanna-produkter. Hufvudsakliga handeln är dock exporten på Stockholm af brännvin, hvilken, i förening med de för allmogon ruinerande Brännvins-kontrakter, som i denna berättelse blifvit omnämnda, kanske hufvudsakligast bidragit till den ökade välmåga nu inom Sölvesborg finnes. — Ehuru staden icke eger flera än de i min förra Berättelse upptagna 10 stycken fartyg, hafva dock de handlandes antal ökats från 17 till 20, hvilka äfven åstadkomma frakter på utrikes orter.

Handtverkerierna hafva under de sednare fem åren icke undergått någon anmärkningsvärd förändring.

Jordbruket drifves fördelaktigt; hvarjemte en god och ändamålsenlig hushållning med stadens ypperliga boke-skog icke bör lemnas oanmärkt.

Stadens administration är uppdragen åt en Borgmästare med tvänne årligen bland stadens Borgare valde Rådmän, och finnes derjemte en Fiskal med nödige polisbetjente.

Undervisningsverket bestrides i ett staden tillhörigt Skolhus, på sätt som min sista berättelse upptager, af en tillförordnad Rektor samt en Skolmästare, som i särskild lokal handleder de mindre för sig komne barnen efter Lankaster-method.

Sjukvården är anförtrodd åt den i staden stationerade Provincial-Läkaren, en Stads-Läkare samt en Fältskär, hvilka sednare lönas af staden. — Dessutom finnes ett privilegieradt Apothek och ett större Badhus med fyra rum för varma och tvänne för kalla bad, samt en så kallad Gräfenberger-douche.

Från *Fattigvården*, som ombesörjes af en vald Direktion i enlighet med Kongl. Maj:ts år 1832 i nåder meddelade Reglemente, erhålla omkring 20 fattige dagligen vård och underhåll i en dertill uppförd byggnad.

Staden eger äfven en år 1838 grundlagd Sparbank, hvarest vid 1842 års slut insättningssumman uppgick till 17,000 R:dr Banko.

Carlskrona Landskansli den 23 December 1843.

J. O. NAUCKHOFF.

C. G. FERNMAN.

G. TRÄGÅRDH.
